

DOEPAK

Du **PAK** Doe **PAK** POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUMELKRANTKRABBEL Doe **PAK** Du **PAK**
Nr. 290a

De Voorlezer

Vijf tactiele afbeeldingen en een sprekende pen

De sprekende pen

Op enkele voelbare afbeeldingen is auditieve ondersteuning beschikbaar door middel van 'de Voorlezer' – de sprekende pen. Druk met de punt van deze pen op de cijfercirkelsticker op dit document en op de tactiele illustratie van de Javaanse clown Semar, de Napolitaan Pulcinella, de oud-Hollandse Jan Klaassen en de krokodil, Guignol uit Lyon en het draaiorgel. Beluister de tekst, een spelfragment, muziek, een belletje en applaus.

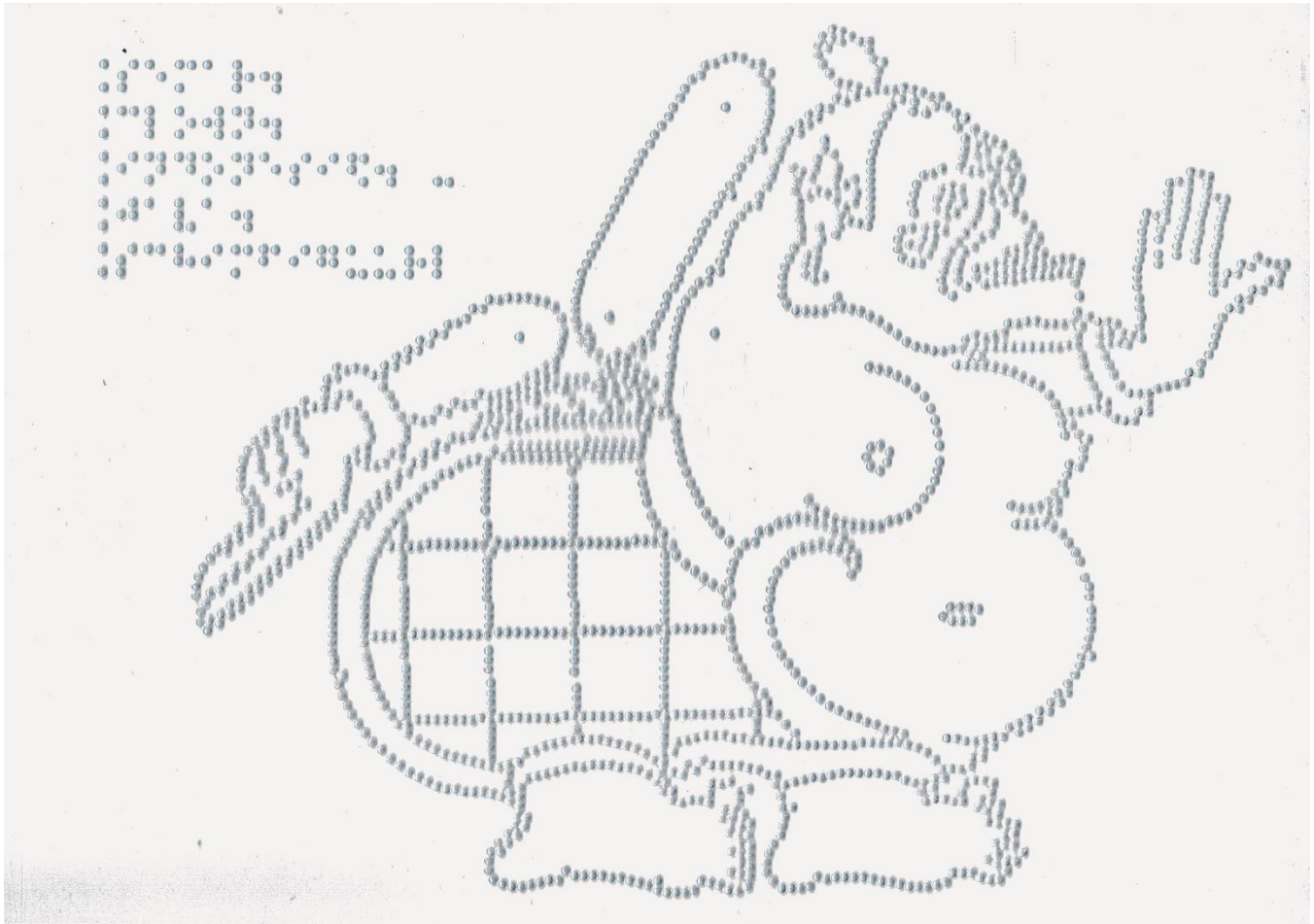
- 55 Semar (Indonesië).
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/gesproken22a.mp3>
- 56 Pulcinella (Italië).
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/gesproken18a.mp3>
- 57 Jan Klaassen en de krokodil (Nederland).
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/gesproken14a.mp3>
- 58 Guignol (Frankrijk).
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/gesproken9a.mp3>
- 59 Draaiorgelmuziek: 'De dans van de blinde bedelaars' van Luigi Boccherini.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/draaiorgel.html>

A ↑↑ B

Afbeelding: 'De Voorlezer' – sprekende pen met volumeknop [A] en start- en stopknop [B]. Bijlagen: vijf illustraties van Elsje Zwart en Gitte Clemens (Semar). Concept en teksten: Otto van der Mieden.

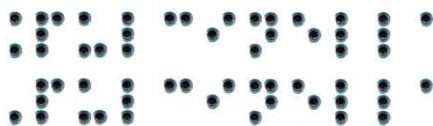

Afbeelding en tekst:

Semar.
Clown.
Indonesië –
Java.
Schimfiguur.

Poppenspe(e)lmuseum / Dutch Puppetry Museum

Pulcinella

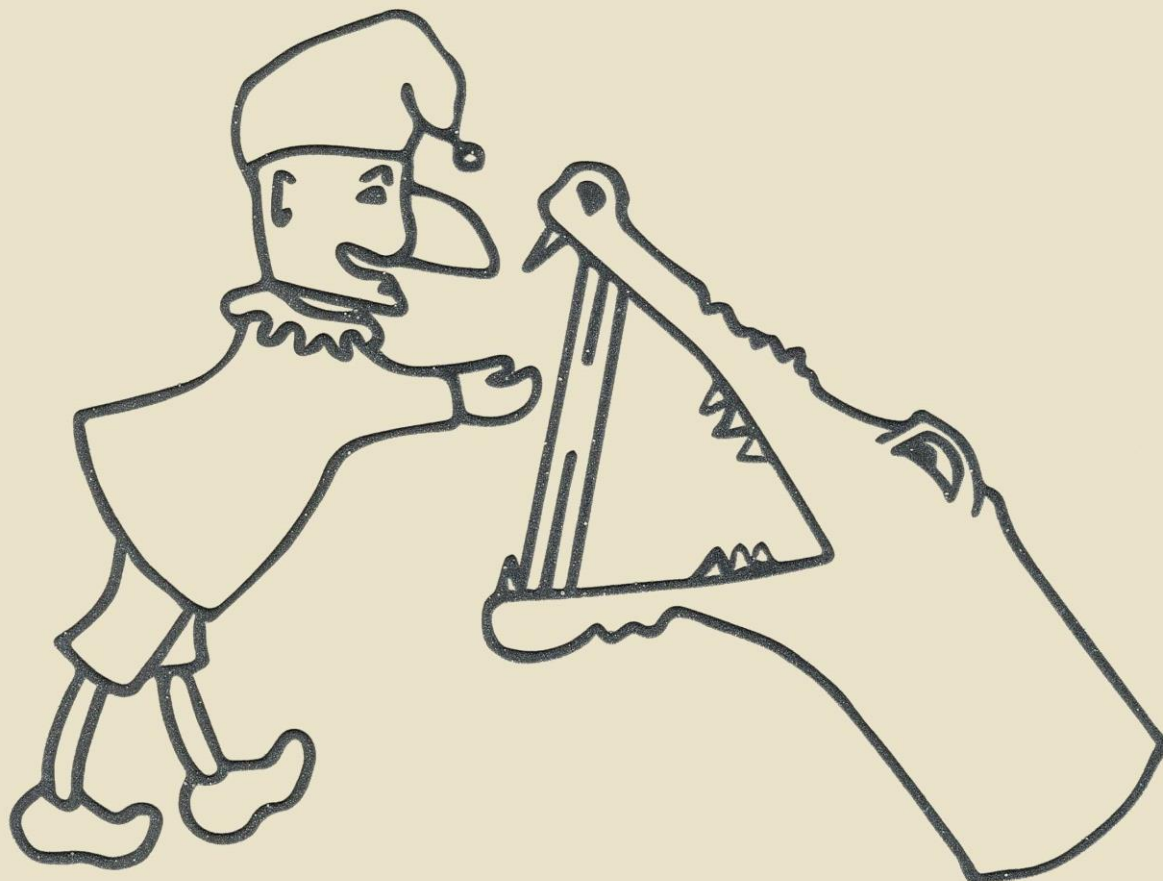
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden

Poppenspe(e)lmuseum / Dutch Puppetry Museum

POPPENSPEELMUSEUM
DUTCH PUPPETRY MUSEUM

POPPENSPEELMUSEUM
DUTCH PUPPETRY MUSEUM

Jan Klaassen
Krokodil Crocodile
Handpop Hand puppet

info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden

Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum (ANBI)
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39 Info: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx
info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden.aspx
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2

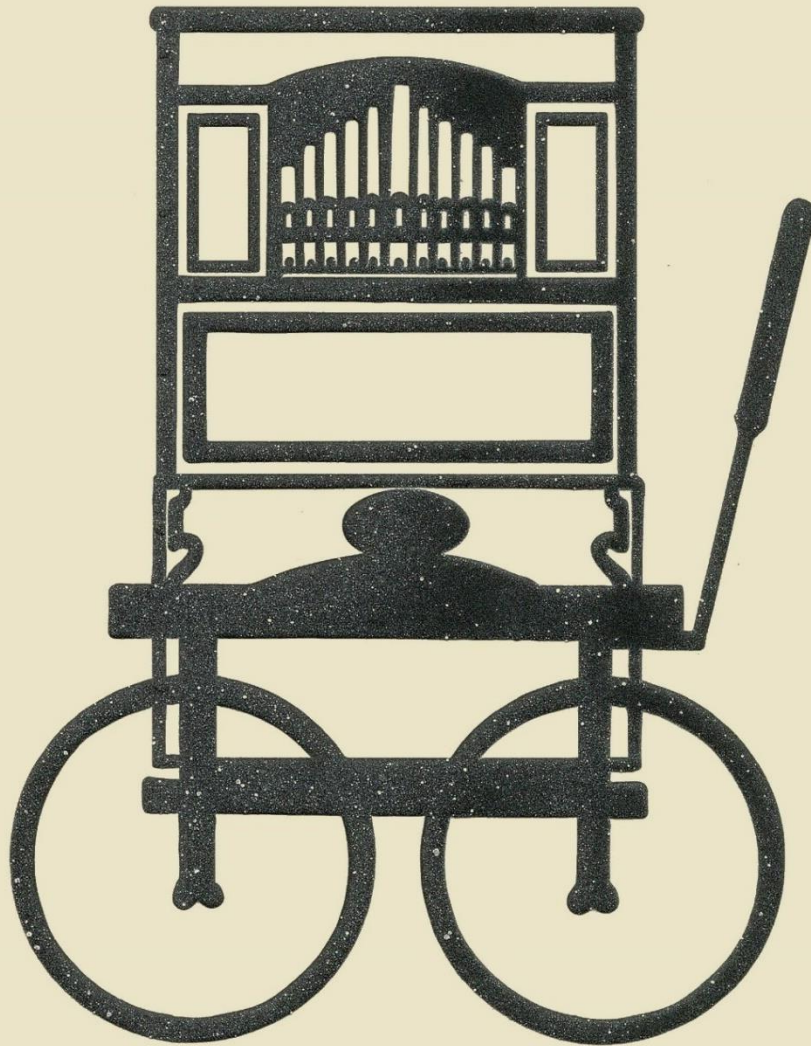
Afbeelding en tekst:
Guignol met stok
en vlecht.
Frankrijk – Lyon.
Handpop.

Poppenspe(e)lmuseum / Dutch Puppetry Museum

POPPENSPEELMUSEUM / DUTCH PUPPETRY MUSEUM

POPPENSPEELMUSEUM / DUTCH PUPPETRY MUSEUM

Draaiorgel
Barrel organ

info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden

Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum (ANBI)
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39 Info: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx
info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden.aspx
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2

De Javaanse clown Semar

Wayang kulit is een vorm van schimmen en poppenspel. De veelkleurige, platte en leren figuren worden door de dalang, de schimmen- en poppenspeler, tegen een wit doek bewogen. Tussen hem en het scherm brandt een lamp. Hierdoor ziet het publiek de poppen als schimmen. De toeschouwers mogen ook aan de 'spelerskant' van het scherm toekijken; zij zien de dalang in levenden lijve, en ook de wayangfiguren. Onder het scherm ligt de stam van een bananenplant. De speler prikt hierin de poppen die niet in actie zijn: links (vanuit de dalang gezien) de kwade partij en rechts de goede. Hij spreekt alle rollen en leidt het gamelanorkest. De dalang zit met gekruiste benen op de grond. Tussen de tenen van zijn rechtervoet houdt hij een hamertje – cempala genaamd – geklemd. Daarmee slaat hij tegen een houten kist, de kotak wayang, om het tempo van de muziek aan te geven. De kist is ook de bewaarplaats van de wayangpoppen.

Semar is een Javaanse wijze nar en de dienaar van goden en edelen. Hij is een van de punakawan (komische personages) uit een wayang-kulitspel. Semar lost in veel lakons (wayangverhalen) de problemen op. Hij geeft niet alleen raad, maar strooit ook opmerkingen rond die vol humor zijn. Semar heeft een potsierlijk uiterlijk. Zijn dikke buik is bloot en hij heeft een enorme bilpartij. Op zijn hoofd draagt hij een zwart kapje.

Pulcinella

De Italiaanse Pulcinella komt uit de buurt van Napels. Hij is een figuur uit de commedia dell'arte, een toneelvorm die ontstond in de zestiende eeuw. Hij is de stamvader van veel Europese poppenclowns. Pulcinella draagt een wit pak met hoge muts. Zijn zwarte halfmasker heeft een kromme neus. Deze lijkt op een vogelbek. Zijn naam is het verkleinwoord van 'pulcino' ('kuikentje'). De poppenspeler geeft Pulcinella een piepstem met behulp van een pivetta (keel-fluitje). In een spelscène wordt een kip verliefd op hem. Maar Pulcinella houdt alleen met zijn maag van haar. Hij braadt de hen en eet haar op. Zijn buik wordt steeds maar dikker. Hij bevalt van een ei en broedt het uit. Er komen allemaal Pulcinella-baby's uit.

Het achtergronddecor met de baai van Napels en de rokende Vesuvius hoort bij Pulcinella; net zoals een Amsterdamse gracht met een brug hoort bij de poppenkast van de oud-Hollandse Jan Klaassen.

Jan Klaassen en de krokodil

Poppenkastscènes met Jan Klaassen, Katrijn en de baby, met de generaal, met de beul en met de Dood zijn eeuwenoud en internationaal. Het spel wordt met handpoppen gespeeld. Per land zijn er kleine variaties. Zo is de Dood van Pierlala als 'strekhal' typisch Nederlands. Jan Klaassen, de hoofdfiguur van de Nederlandse volkspoppenkast, is in de zeventiende eeuw ontstaan. Hij vertoont verwantschap met de Franse Polichinelle, Mr Punch uit Engeland en de Duitse Kasperl. De stamvader van deze potsenmakers is de Italiaanse Pulcinella.

In de volkspoppenkast worden vaste attributen gehanteerd, zoals de knuppel en de koekenpan. De meeste attributen zijn veel te groot in verhouding tot de poppen, soms ook te klein. Dit draagt sterk bij aan het slapstickkarakter van het spel. Soortgelijke voorstellingen worden ook nu nog gegeven in het Europese volkspoppentheater.

Guignol uit Lyon

De hoofdfiguren van de Franse volkspoppenkast zijn Guignol en zijn vrouw Madelon. Guignol zag rond 1800 in Lyon het levenslicht. Er woonde in deze stad een zijdeweaver die model zou hebben gestaan voor de pop Guignol. Deze man kwam uit het Italiaanse stadje Chignolo en kreeg daarom de bijnaam Chignolo. In het Italiaans wordt dit uitgesproken als kienjolo, wat sterk lijkt op 'Guignol'. Guignol draagt een bruine pandjesjas en heeft zijn haar in een vlecht. Hij is straatarm en onontwikkeld maar altijd vrolijk.

Een poppentheaterproject voor visueel beperkten en anderen. Realisatie, idee en stemmen: Otto van der Mieden.

Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum (ANBI)
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39 Info: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx>
info@poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden.aspx>
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2

Met dank aan

Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum
Friends of the Dutch Puppetry Museum

KITLV
Vereniging KITLV

ZABAWAS

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

PBC Gelderland
Het Mijndershuis Fonds

**KICKSTART
CULTUUR
FONDS**

M

mondriaan
fonds

VSbfonds.
iedereen doet mee

